

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת שמיני תשע"א

ויהי ביום השמיני (ט' - א')

אומרו "ויהי" לשון צער, י"ל ע"פ דברי הבני יששכר זיע"א עה"פ "וילך אברם" שכאשר איש ישראל רוצה לילך בדרך ה' מיד "וילך אתו לוט" מתחבר עליו היצה"ר להכשילו, וזה הפירוש, "ביום השמיני" הוא יום השמיני למילואים שבו החלו עבודת הקרבנות בביהמ"ק והוא היום אשר בעשר עטרות נתעלה, מיד "ויהי" לשון צער, כי ככל שגדל מעלת היום כך גדלים הנסיונות.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ויהי ביום השמיני (ט' - א')

בכל יום היו אהרן ובניו וזקני ישראל באים אל משה ללמוד תורה מפיו, אך כתוב (משלי י"ד - י') "לב יודע מרת נפשו", ואע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי, וידע לבם שיהיה מקרה רע באותו יום, אסון לכל בית ישראל רח"ל, כמ"ש (י' - ו') "כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'", לכך נאמר "ויהי" לשון צרה, ולכן לא באו מעצמם אל משה והיה צריך משה לקרוא אותם, ואח"כ כאשר באו, לא התקרב אהרן אל המזבח לעסוק בעבודה, עד שאמר לו משה "קרב אל המזבח".

(הגה"ק רבי שלמה קלוגר זיע"א)

ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' (ט' - ה')

ההכנה לתפילה הוא לקבל עליו מצות "ואהבת לרעך כמוך", וחז"ל אמרו (ברכות דף ו') אין עמידה אלא תפילה, וזה הפירוש כאן, "ויקרבו כל העדה", היינו שהיה להם קירוב לבבות ואחדות, וכשהגיעו למדרגה זו, אז "ויעמדו לפני ה'" ניגשו להתפלל לפני הש"ת.

(חסד לאברהם)

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח (ט' - ז')

וברש"י "שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת". עובדה היתה אצל הרה"ק בעל ה"ישמח משה" זיע"א, כאשר ישב ללמוד, נכנסה מחשבה בלבו לחדש איזה חידוש להנאתו, גמר בלבו שהואיל והלימוד הזה יהיה שלא לשמה, לא ילמוד עכשיו, שוב אמר לנפשו, וכי רשאי אני ללכת בטל, הלא כתוב (יהושע א' - ח') "והגית בו יומם ולילה" ואינו רשאי לבטל אפילו רגע אחד, חזר ואמר, אתה ה' יודע מחשבות לבי, אילו לא הייתי מחויב לקיים מצות "והגית בו" לא הייתי לומד עכשיו מחמת כוונתי להנאתי גם כן, אבל הרי מצווה אני ללמוד, ואם כן גם כשמתערבת איזו כוונה להנאתי איני יכול לבטל את המצוה ומוכרח אני ללמוד, וממילא שוב כוונתי לשם שמים. ואמר ה"ישמח משה", מעתה אני מבין מה עמקו דברי חז"ל "לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה" כלומר, אפילו כשעולה בלבו ללמוד להנאתו, בכל זאת ילמוד, "שמתוך שלא לשמה בא לשמה" (פסחים דף נ'). ועל דרך זו אמר משה לאהרן שהיה בוש לגשת וירא שמא לא יתכוון לשם שמים, כי בכל זאת עליו לגשת, הואיל והוא מצווה על זה, א"כ אפילו יענש בזה על שמועל בהקדש ח"ו (כדאיתא (הוריות דף י"ב) "שמא ח"ו מעלתי בשמן המשחה"), מחויב הוא למסור נפשו בשביל שמו יתברך ובשביל ישראל.

(ייטב לב)

וכפר בעדך ובעד העם (ט' - ז')

צריך עיון שהרי קרבן זה לא בא אלא בשביל אהרן, וקרבן העם נאמר בסמוך "ועשה את קרבן העם וכפר בעדם", וא"כ למה נאמר כאן "בעד העם", ו"ל, שבא ליתן טעם מפני מה יקריב תחילה קרבנו קודם הציבור, אלא כדי שיבוא זכאי וכפר על החטא, ולכן אמר לו משה "וכפר בעדך" ואז משתהיה זכאי, תוכל לכפר קרבן העם.

(רבותינו בעלי התוספות)

ותצא אש מלפני ה' וגו' (י' - ב')

איתא במדרש, בשביל ד' דברים מתו בניו של אהרן, ואחד מהם, שלא היו להם נשים. מסופר: שעה שחלה הרה"ק רבי דוד מזאבלוטוב זיע"א במחלה אנושה, ישבה אשתו הרבנית מרת פסה-לאה ע"ה, שהיתה ידועה כצדקת גדולה, ולא זזה ממיטתו, ימים שלמים עמדה בתפילה ובתחנונים, עד שבעזרתו ית"ש קם מחליו והבריא. פנה אליה רבי דוד והודה לה על תפילותיה ואמר: עכשיו אני מבין למה מנה המדרש בין החטאים שגרמו למותם של בני אהרן גם חטא זה "שלא היו להם נשים", לכאורה הדבר תמוה, וכי בשביל שלא לקחו להם נשים, היו חייבים מיתה? אלא זוהי הכוונה, אילו נשאו נשים אולי היו זוכים לנשים נאמנות וצדקניות כמו פסה-לאה, ומי שיש לו רבנית כזאת כזו אינו מת.

וידבר ה' אל אהרן וגו' יין ושכר אל תשת וגו' (י' - ח - ט')

להרה"ק מרוזין זיע"א היה חסיד אחד שאהב מאד את הלגימה. יום אחד הגיע אליו שליח מהרבי להודיע לו שעליו לבוא תיכף ומיד לרוזין, מיד קם ונסע ללא שהיות. בלב הולם עבר את מפתן חדרו של הרבי, ובנשימה עצורה ציפה לשמוע לשם מה קרא לו הרבי. הושיט לו הרה"ק מרוזין את ידו לשלום, נעל את הדלת והתחיל להוכיחו, שאין זה נאה ליהודי כמותו ליתן עינו בכוס ולשתות לשכרה, וביקש שיחדל ממנהגו זה. ישב החסיד ותמה, האם לשם כך היה צריך הרבי לשלוח שליח לקראו אליו, ואילו ציוה הרבי לשליח שימסור לו את דבריו, כלום לא היה שומע בקולו. השיב לו הרבי, נאמר בפסוק "וידבר ה' אל אהרן לאמר, יין ושכר אל תשת", נשאלת השאלה, מפני מה ניתנו לאהרן כל המצוות בידי שליח, בידי משה – בלשון "וידבר ה' אל משה" – ואילו על מצוה זו של "יין ושכר אל תשת" נצטווה מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו, שכן בדברים כגון אלה, כשבאים לצוות על אדם שלא יהיה שותה לשכרה, לא ראוי לעשות זאת על ידי שליח, דבר זה יש להשמיע באזנו בצנעה, ביחידות מפה לאוזן.

פניני השבת

שמעתי ממורי ומחותני הרה"ק מרוזין זצ"ל שסיפר, כי הבעש"ט הקדוש זצ"ל כאשר התפלל פעם תפילת מנחה ערב שבת בשדה, התקבצו אליו צאן הרועים בשדה וצעקו כולם כל עת תפלתו, ואמר כי הבעש"ט העלה אז בתפלתו כל מדרגות הנמוכים, עד שגם הבהמות והצאן היה להם דעת להכיר את קונם, וצעקו כולם לה' עמו.

(דברי אלימלך - בחקותי)